

ABONY

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
nová a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová
az előzetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai,
valamint a felszólalások
küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. -- MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

A nép, — az istenadta nép.

A ki alig kezdődött századunk tisztító nagy alakulásának, közeledő viharának szelölőjét érzi, a ki prófétái ihlettel a jelenből a jövőbe veti tekintetét, a ki hallja azt a sötét, tompa morajlást, a mely a vulkán kitörését szokta megelőzni és a ki látja, hogy a forrongó, nyüzsgő társadalom idegessége, izgatottsága nem pusztán egyszerű körtünet, hanem egy készülő nagyobb átalakulás biztos előjele, az tisztában lehet azzal, hogy e nagyobbszabású evolucióból a társadalom minden tényezője és így a nép is követelni fogja a maga megillető részét.

Óriási tévedés lenne, ha ezt a hatalmas, nagy tényezőt, melyet csak a szűkeblűek, vagy a rövidlátók kicsinyelnek, a magasságban álló rétegek teljesen mellőznek, vagy számításán kívül hagynak; mert az a mellőzés keservesen megboszulná magát, mert a népet lekicsinyelni, lebecsülni nem szabad, nem lehet és minden erre irányuló törekvés nemcsak kudarcot vallana, hanem felébresztené, felpiszkálná az alvó oroszlánt és csakhamar arra a tudatra jut-

nának, hogy a nép, a mi országunknak ez a hatalmas ereje, ha önérzetében, emberi méltóságában sértve és találva érezné magát, elementáris fellázadásával követelné magának azt az isteni jogot, melyet tőle az emberi hatalom elharácsolni törekszik...

Ne kendőzzük, ne takargassuk, mert az események vaskövetkezetességgel eddig is már bizonyították, hogy a nép nem maradt érintetlen a századot mozgó nagy törekvésektől; nincs tudatában az eszme mivoltáról; nem tudja, nem érti, mi a tiszta elve a mindinkább terjedő és minden réteget átható mozgalomnak, de veleszületett józan ösztönével, a természettől örökölt tiszta eszével az általános hullámozásból megérti, meg sejtí, hogy körülötte történik valami, a mi arra készíti, hogy gondolkodni tanuljon, hogy nyitott szemmel figyelje az eseményeket és azokból minden kínálkozó alkalmat megragadjon, mely az ő jólétét, az ő boldogulását is valamelyes módon előbbre viszi.

Szeretni kell a népet, ezt a görnyedő, igavonó népet minden hibájával és minden erénynyével együtt. És a ki végigkutatja a

történelem lapjait és megtanulja belőle azt, hogy a magyar államéletnek, a magyar alkotmányok leghőbb tamasza, legszilárdabb alkatrésze a nép volt, az nem zárkozhatik el a nép szeretete elől sem.

Ha a multat a jelennel áthidaló eseményeket szigorú tárgyilagosággal elbírálni képesek volnánk, kénytelenek lennénk azt a megdönthetetlen igazságot is elismerni, hogy ezt a romlatlan népet eredetiségéből, erkölcséből, becsületességéből és tisztességtudásából épen az vetkőztette ki, hogy a társadalom sohasem látott benne egyebet, mint azt a parasztot, akit már születése is arra utalt, hogy véres verejtékével megművelje a földet, megtermelje az Istennek azon áldását, mely kenyerünket és jólétünket biztosítja.

A nép azért tekint bizalmatlanul az uri fajtára, mert nem tapasztalt soha őszinte szeretetet és bizalmat maga iránt, mert ha tudatlanságában, tehetetlen vergődésében, csekély javainak, néha utolsó falatjának megmentéséért néha az „ur“-hoz volt kénytelen menekülni, mindig csak azt tapasztalta, hogy a tanácsot, a mit kapott, drága

még csak egy fel kiló kenyeret sem vehetnek.

Van azután arra is eset, hogy meg szánalmunkat sem adhatjuk, mikor a kötelesség azt parancsolja, hogy a szívünket hallgattassuk el csak a rideg ténynek alapján mondjunk ítéletet.

Ha nem untat titeket — folytatta a bíró — elmondom egy szegény ördögnek a történetét, akinek az esete eléggé megvilágosítja azt, hogy az élet e szármalmas nyomorultjával szemben mennyire tehetetlenek vagyunk, mikor arról van szó, hogy megmentjük őket.

Nem tudjuk őket megmenteni, csak elítélni. És nincs is jogunk máshoz, ha csak nem akarunk lesüllyedni az emberi romlottság ama végső lépésjére, amelyen ők állnak, vagyis ha kifogásolni merészeljük a megévő, állítólag igen jó társadalmi rendet.

El kell itélni őket és legfeljebb az elítélés után sajnálhatjuk meg őket.

És nincs a világnak az a Shakespeare-je, aki olyan drámaírói biztossággal tudná a hőseit odapöregíteni a katasztrófa elé, mint ahogy ezek a szerencsétlenek assak meg nap nap után a maguk sirját; így van és nem lehet rajta segíteni.

— Minek is segíteni — szölt közbe a katoná. — Így is sokan vagyunk. Mi lenne, ha legalább fele az emberiségnek nem pusztulna el gyorsan és biztosan.

— De persze, te nem szeretnél az emberiségnek ehhez a pusztuló felehez tartozni.

— Nem, hanem akit Isten oda soroz be, az nyugodjék bele a változhatatlanba.

— Bele is nyugszik a legtöb! És az áldozatok nagy része, hűd el, valóságos hősiességgel küzd, amíg bírja a küzdelmet. Mi, akiket az élet kissé mégis elkényeztetett, mi, azt hiszem, nagyon keves ideig bírnók ki ezt a napról napra megújuló küzdelmet a létezésért; ezt a küzdelmet az öhen-

TÁRCA.

Becsületes gazember.

Írta: VÉRTESY GYULA.

— Az „Abony” eredeti tárcája. —

A munkás kérdéscről beszélgettünk. Hármán voltunk. Katonatiszt, bíró és én az író.

A kérdés megoldásáról meglehetősen ellentétes véleményeink voltak. Legsommásabb megoldást ajánlotta a főhadnagy:

— Ha nem akarnak dolgozni, be kell őket csukni, ha ez sem használ: meg kell őket tizedelni! Meg csak az kellene, hogy ezek a rongy szociálisták puccázzanak az állammal. Bizzatok csak őket mi rank, katonákra, majd elbánunk mi velük. De el ám, hamarosan. A szép szó nem ér itt semmit. Ezekkel nem lehet és nem érdemes diskurálni, csak a puskacsöveken keresztül. Egy jó sortűz jobban rendre tanítja őket, mint ezer szép beszéd, amelyben ígérünk nekik mindent.

— Vér, mindig csak vér, — szólalt meg a bíró.

— Persze, hogy vérnek kell folyni! Egyedül az használ! Sokkal okosabb lenne, ha ti azzal a sok gazemberetekkel sommásan bánjátok el. Vagy talán az használ, ha tíz, husz évre becsútok valakit kényelmes börtönbe, ahol pompás fűdősobák is vannak, meg ahol a gazemberek ebédhez almát is kapnak, hogy becses gyomrukát valahogy el ne rontsák! Akasztófát meg virgácsot nekik nem almát.

— Jó jó, lehet, hogy a gazemberekkel szemben csakugyan túl humanusak vagyunk, de hát a szegény munkás ember csak más elbírálás alá esik?

— Eh, ez is gazember, ha fel akarja forgatni a meglevő, jó társadalmi rendet.

— Csakhogy a megélhetéshez mindenkinek joga van, aki dolgozni tud és dolgozni akar és ebből kifolyólag ahhoz is joga van, hogy a társadalmi rendet úgy igyekezzék megváltoztatni, hogy neki is jusson legalább mindennap százaz kenyerre valója. Ami pedig a „melevő, jó” társadalmi rendet illeti, hát ez nem jó, ha a munkabíró embernek nem képes a minimális megélhetést sem biztosítani.

— Sok az ember, már csak azért sem ártana alaposan elbánni velök.

— Elsősorban fel kellene őket világoítani, hogy nem a fizikai munkás a nyomorult, hanem mi, akik szellemi munkát végeztünk, mi vagyunk a nyomorultak; a szellemi munkás az igazi proletár, ezt kellene a fejükbe verni, hogy minket ne irigyeljenek, de legfeljebb sajnáljanak, mert az igazi nyomorúságot valóban nem a kék munkás-zubbony takarja, hanem a foltos, fényes szalonkabát.

— Se fenyegetés, se atnitás nem használ itt — mondja a bíró — a munkásember nyomorúságán így nem lehet segíteni. Persze, hogy rossz szul van a földön beosztva, hogy az egyik ember száz koronás vacsorát egyék s a másiknak húsz fillér se jusson vacsorára, de hát ez már így van, ezen a bajon bajos segíteni akár fenyegetéssel, akár tanítással. Legfeljebb, hogy irigyelhetjük a gazdagokat és sajnálhatjuk a szegényeket.

Igy történik aztán, hogy mi, akik teljesen át tudjuk érezni a szegény emberek nyomorát, miután sem felesleges pénzzel nem rendelkezünk, amiből adhatnánk nekik, sem gyárrakkal, ahol mindnek adhatnánk alkalmazást, de hát csak a szánalmat adhatjuk nekik. Azzal pedig nem sokra mennek. Azt nem lehet aprópénzre felváltani, azon

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. közönség szives figyelmét a nagyságos DEUTSCH GYULA úr tulajdonát képező Pusztá-Ernyői birtokának folyamatosan lévő eladásra felhívni.

A birtok Pest megyében Ceglédhez 1 órányira fekvő Törtel község és a Nagykörshöz tartozó Nyilas és Ludasi tanyák közvetlen szomszédságában, Cegléd, Nagykörös, Abony városok, Jászkarajenő, Koeser községek és a Tetétleni puszták határában fekszik.

Megbízásunkhoz képest az eladások általunk Cegléden intézeti helyiségünkben eszközöltetnek, a t. közönség kényelmére azonban megbízottaink minden vasárnap és ünnepnapon a birtokon vannak, kik úgy a szükséges felvilágosítások megadásával, mint az eladásokkal meg vannak bízva.

A vétel megkönnyítésére az eladások kisebb és nagyobb részletekben kedvező fizetési feltételek mellett történnek.

A vételár lefizetésére jutányos törlesztéses, vagy egyszerű kölcsönököt bocsájtok a t. közönség rendelkezésére.

Közelebbi felvilágosításokkal készséggel szolgál a Cegléd, 1909. május hó.

**CZEGLÉDI IPAR- KERESKEDELMŰ BANK
RÉSZVENYTÁRSASÁG, CZEGLÉDEN.**

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy

KÖNYVNYOMDÁMAT

Kossuth-tér (Lackó-féle ház) 4-ik szám alá helyeztem át.

Kiváló tisztelettel

SZERDAHELYI JÁNOS
nyomdatulajdonos.

A nm. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 87.990 szám alatt elismerő leiratával kitüntetve,

MED. UNIVERSAL.

Dr. Batizfalvy Istvan Zoltán

ki egészségügyi tanár, tb. megyei főorvos, a műtőfogászat- és műfogászat szakorvosa.

1897. óta fennálló

FOGORVOSI INTÉZETÉT

Károly-körút 3. szám alá helyezte át.

A főváros ezen legelső intézetében az összes műtetek a legújabb villamos gépezetek és módszerek szerint fájdalommentesen történnek.

Fájós fogak meggyógyítása. — Tartós tömések — Foghúzások (altatásban is). — Szájpadlás nélküli műfogak. — Aranyhidak, koronák. — Jól használható fogsorok elkészítése és behelyezése jótállás mellett, mérsékelt szábon végzetik. — Minden felvilágosítás díjtalan. — Vidékiek fél nap alatt x x x x megkaphatják műfogaikat. x x x x

Sajat érdekében

csak BOHN-féle

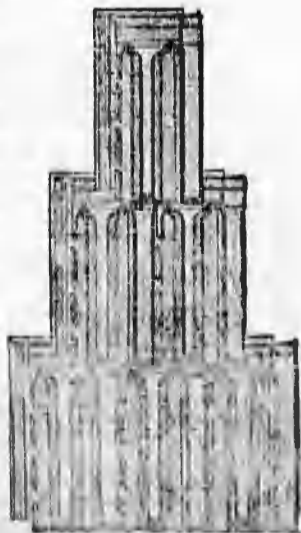
nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el és utasítson vissza más silány minőségű cserepet, mert

csak a BOHN-féle

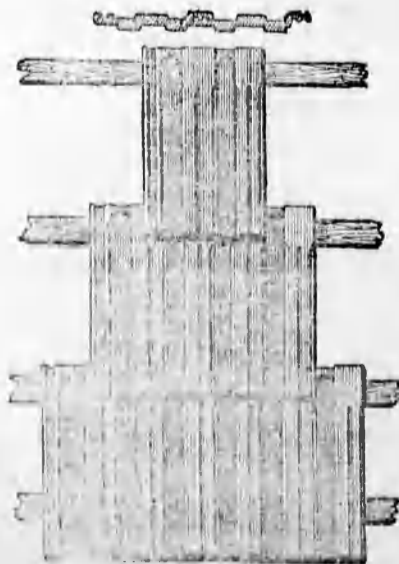
cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni!

BOHN-CSERÉPGYÁR ZSOMBOLYA.

Bohn kikindai cserepe.

Bohn zombolyai cserepe.